

Spiritualiteit
hiv
Aids
Shiva

JAARVERSLAG 2023 STICHTING SHIVA

Lucy: "Als mensen niet weten dat ik leef met hiv dan kunnen ze mij ook niet steunen."

Kees: "Als iedereen in de kast blijft, verandert er nooit iets."

Eerste Helmersstraat 17
1054 CX Amsterdam
020-6160460 | 06-4377 8713

www.shiva-positief.nl
info@shiva-positief.nl
IBAN: NL19INGB0007418529

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Maatschappelijke ontwikkelingen	4
Ambitie Nationale Hiv Alliantie	4
Activiteiten Shiva in 2023	6
Programma P*E*E*R*S voor Migranten met hiv/aids	6
Matches	7
Community bijeenkomsten	7
Positive Sisters	8
Positive Brothers	10
Trainingen en maatschappelijke participatie	11
Vangnet: Samen verdieping zoeken	13
Individuele begeleiding	13
Retraites: “Duurzame energie in je eigen leven”	14
Armoedebestrijding	15
Organisatie	16
Samenvatting Jaarrekening 2023	17

Voorpagina

Een proces van lange adem

Mensen nemen in de regel vele jaren deel aan de programma's van Shiva en groeien stap voor stap door naar meer eigenwaarde, zelfredzaamheid en openheid. Twee van hen ziet u op de voorkant van dit jaarverslag. Zij staan in het boekje “Stigma” van fotografe Marjolein Annegarn, die bij Shiva de retraits mede begeleidt. Na onherkenbare portretten van mensen met hiv in 2018, portretteerde zij acht van hen in 2023 opnieuw. Positive Sister Lucy die zich in 2018 achter haar hoed verschool, staat er nu met een prachtige portretfoto in. Ze stond in 2023 ook bij Power of Love voor 500 mensen op het podium en gaf een interview aan het blad “Hello Gorgeous”. Kees zijn stap naar zelfacceptatie en vrijheid over zijn hiv heeft hij gezet met behulp van Shiva's kloosterdagen. Door het inzicht dat het niet gaat om wat je hebt, maar om wie je bent. Daarna voer hij mee op de boot van de Hiv Vereniging tijdens Canal Parade, om die vrijheid te vieren. Zo vult het aanbod van de partners uit de Nationale Hiv Alliantie elkaar geregeld aan om emancipatieprocessen te versterken.

Voorwoord

Doel van Stichting Shiva is het bevorderen van de levenskwaliteit van mensen met hiv/aids in Nederland en hun dierbaren. Dit omvat zowel hun mentale gezondheid als sociaal welzijn, met positieve effecten op de lichamelijke gezondheid. Shiva kiest daarbij voor de mensen in isolement en in kwetsbare maatschappelijke posities.

Hoogtepunten

Een van de hoogtepunten van 2023 was het Amsterdam Diner op 10 juni, dat in het teken stond van vrouwen met hiv/aids. Bij dit sponsordiner in het AFAS Live theater zitten bekende Nederlanders voor elk € 1.000 aan, om bij te dragen aan de wereldwijde aidsbestrijding. Dit jaar stonden daar veertig vrouwen met hiv, waaronder twintig migrantenvrouwen van Shiva, op het podium voor ruim 1100 gasten. Vrouwen die zich lang in anonimiteit hulden, traden nu zelfverzekerd op voor een immens publiek en vormden daarmee het kippenveld-moment van het event.

Een ander hoogtepunt van 2023 was het volwassen worden van het Positive Brothers programma voor migrantenmannen, dat niet langer het 'kleine broertje' is van het Positive Sisters programma, dat al veel eerder van start ging. De Brothers nemen verantwoordelijkheid, het aantal actieve vrijwilligers is tot boven de 30 gegroeid, het aantal deelnemers tot 200.

Een derde hoogtepunt is dat het Positive Sisters weekend helemaal zelfstandig door Afrikaanse en Caribische vrouwen met hiv is georganiseerd. De vrouwen vinden dit programma zo belangrijk, dat het hoe dan ook moet blijven als belangrijke activiteit in het jaarprogramma van Shiva.

Grote zorg voor Shiva is de maatschappelijke verrechtsing en verharding in de samenleving, waardoor migranten met hiv het extra moeilijk krijgen.

Bedankt samenwerkingspartners!

Wij zijn alle fondsen en donateurs - groot en klein - bijzonder erkentelijk en dankbaar voor hun financiële ondersteuning aan Shiva. Zonder u is het niet mogelijk om alle doelstellingen te behalen die wij ons stellen in het steunen van mensen met hiv. Ons werk zou evenmin mogelijk zijn geweest zonder de uitstekende samenwerking met het – alsmaar groeiende - netwerk van samenwerkingspartners in het hiv-veld. Daarom willen wij al onze collega's binnen de informele zorg, beleidsorganisaties en ziekenhuizen van harte danken voor het in ons gestelde vertrouwen en voor de plezierige en nauwe samenwerking.

Ik wens u veel plezier met het lezen over dit 23ste jaar van Shiva en wil u bedanken voor uw betrokkenheid.

Namens het bestuur,
Hannie Treffers, Voorzitter Stichting Shiva

Maatschappelijke ontwikkelingen

Verharding in samenleving en beleid ten aanzien van migranten

In de samenleving en in ons werk zien wij dat er afnemend begrip is voor de positie van migranten. Het politieke klimaat en het beleid ten opzichte van migranten verhardt. Dit geldt met name voor ongedocumenteerden. Enerzijds krijgen deze mensen het verwijt dat ze niet maatschappelijk bijdragen. Anderzijds wordt het hen onmogelijk gemaakt om volwaardig deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Bovenop het hiv-stigma dat zij ervaren, voelen zij zich niet welkom en onveilig. Dit draagt bij aan zelfstigma en aan een laag zelfbeeld, isolement, het ontbreken van toekomstperspectief, gezondheidsproblemen en therapie-ontrouw. Het is deze stapeling van problemen die deze groep migranten met hiv/aids kenmerkt en waarop de aanpak van Shiva zich richt.

Hogere drempels

De overheid werpt steeds meer en steeds hogere drempels op voor vluchtelingen en migranten. De behandeling van hun zaak wordt vaak uitgesteld. Als zij eenmaal een status hebben, moeten ze eindeloos lang wachten op huisvesting. Doorverwijzing naar hulpverlening loopt vast. Als ze bij Shiva terecht komen, zitten ze dus dieper in de put dan voorheen. Daardoor is het werk van onze Positive Sisters en Brothers, onze professionals en onze samenwerkingspartners in ziekenhuizen steeds complexer geworden.

Armoede en armoedebestrijding

Veel mensen uit de doelgroepen van Shiva bevinden zich in de meest kwetsbare maatschappelijke posities. Daar komen de klappen van inflatie, hogere energiekosten en andere prijsstijgingen het hardst aan. Met schulden en stress die daarvan het gevolg zijn en die van invloed zijn op therapietrouw en de opvoeding van de kinderen. Gezien deze ontwikkelingen was armoedebestrijding een belangrijke activiteit van Shiva in 2023 (zie paragraaf over [Vangnet](#)).

Ambitie Nationale Hiv Alliantie

Nationale Hiv Alliantie

In 2022 hebben vijf organisaties werkzaam in het Nederlandse hiv-veld, besloten om te gaan samenwerken als Nationale Hiv Alliantie (NHA). De Alliantie bestaat uit de Hiv Vereniging, Hello Gorgeous, B³positive, Mara en Shiva. Als co-penvoerder, heeft Shiva een coördinerende en faciliterende rol gespeeld bij de rapportage over 2022, de reflectie op 2023 op basis van de 'Veranderingstheorie' en het Strategisch Plan voor 2022-2025 en het opstellen van het activiteitenplan voor 2024.

De huidige ontwikkelingen in het hiv veld in Nederland, bevestigen het belang van deze samenwerking: gezien het gestaag dalende aantal hiv infecties, komt het perspectief '0 nieuwe hiv-infecties in Nederland in 2030' in zicht. Echter, dit vereist een extra investering om juist mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie te bereiken en in deze ontwikkeling mee te nemen. Door de handen ineen te slaan wil de Alliantie bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van leven van iedereen die leeft met hiv. Ook wil de Alliantie de verschillen verkleinen tussen enerzijds de autochtone homomannen voor wie hiv veelal een minimale rol speelt in hun dagelijks leven en anderzijds de mensen in maatschappelijk kwetsbare posities, vooral vluchtelingen en migranten, die nog leven in constante angst en stress. De angst en stress zoals vroeger in het aidstijdperk, waarin hiv/aids het hele leven beheerste. Die tweede groep betreft de doelgroep waarin Shiva gespecialiseerd is. De Alliantie investeert daarom extra in het identificeren en bereiken van mensen met hiv in kwetsbare maatschappelijke posities.

Uniek binnen de Alliantie

Binnen de Alliantie brengen we de specifieke expertise die elke organisatie in huis heeft bij elkaar. Shiva's bijdrage betreft met name de groep migranten (40% van de mensen met hiv in Nederland). Uit onderzoek

blijkt dat de helft van deze mensen zich onderscheidt door een slechte therapietrouw en daardoor een verhoogde kans op een falende behandeling en ernstige gezondheidsproblemen. Een belangrijk deel van de nieuwe hiv-infecties vindt plaats onder deze groep.

De specifieke expertise en intensieve, cultuur-sensitieve aanpak van Shiva – waarbij peers hun matches wekelijks ontmoeten over een periode van één tot drie jaar - is binnen de Alliantie uniek. Dat geldt ook voor de intersectionele aanpak van Shiva. De thema's medicatie en therapietrouw worden verbonden met sociale problematiek en met culturele factoren. Binnen de samenwerking is een belangrijke rol van Shiva de bewustwording en aandacht voor specifieke behoeften van de groep migranten.

Resultaten samenwerking NHA in 2023

Met de bundeling van onze krachten, staan we sterker in de lobby voor het borgen van casemanagement en peer support in de kwaliteitsnorm voor hiv-zorg. Shiva is lid van de expertisegroep binnen de NHA, die zich hierop richt. In 2023 stond het behoud en verbeterde beschikbaarheid van medisch maatschappelijk werk (MMW) in de hiv-centra centraal. De laatste jaren is dit zo goed als wegbezuinigd in ziekenhuizen, terwijl de problematiek juist is toegenomen en complexer is geworden. Shiva is trekker van de expertisegroep die zich richt op de inventarisatie van kwetsbare groepen die tussen wal en schip vallen. Met de samenwerking binnen de alliantie willen we hier een verbeteringsslag in maken. We hebben in 2023 ervaren dat onze netwerken en expertise aanvullend zijn en door de gezamenlijke inzet hebben we twee groepen in een extreem kwetsbare situatie geïdentificeerd die tot nu toe 'onzichtbaar' waren.

Als Alliantie hebben we vier jaar financiering van het Aidsfonds kunnen verzekeren en staan we sterker om financiering te krijgen van andere donoren. In 2023 hebben we vanuit het 'Amsterdam Diner' financiering toegezegd gekregen voor ons werk met vrouwen met hiv. Tijdens dit jaarlijks evenement hebben wij ons werk gepresenteerd. De gasten waren bijzonder onder de indruk van de persoonlijke verhalen van vier vrouwen die als rolmodel fungeren, waarvan twee vanuit Shiva. En van de 40 vrouwen (20 vanuit Shiva) die vanaf het podium de hele zaal aan het zingen en swingen kregen en op die manier hun kracht en trots lieten zien. Op 9 maart verzorgde de Alliantie een presentatie voor medische professionals over peer-support, met een brochure en met verhalen die peers daar zelf vertelden, waaronder drie sprekers vanuit Shiva. Uit de terugkoppeling bleek dat medisch professionals niet altijd goed op de hoogte waren van hoe ze patiënten voor een peer kunnen aanmelden. Tijdens de bijeenkomst zei een hiv-verpleegkundige dat zij weer helemaal gemoveerd was om patiënten te verwijzen naar peer-support. Na deze bijeenkomst zag Shiva een duidelijke toename in de verwijzingen.

Hoe Shiva in 2023 daarnaast concreet invulling gaf aan de samenwerking binnen de Nationale Hiv Alliantie leest u door dit hele jaarverslag heen: de eigen activiteiten van Shiva zijn verweven met het werk van samenwerkingspartners uit de Alliantie.

Activiteiten Shiva in 2023

Programma P*E*E*R*S voor Migranten met hiv/aids

Doelgroep

Het P*E*E*R*S-programma richt zich op de meest kwetsbare groep mensen met hiv/aids, namelijk Afrikaanse en Caraïbische migranten. Een meerderheid is als vluchteling(e) uit oorlogsgebieden gekomen, waarvan een deel hier zonder verblijfspapieren en dakloos moet zien te overleven. Zij zijn ernstig getraumatiseerd en hebben problemen rondom acceptatie, (zelf)stigma en behandeling van hiv/aids. Ze zijn moeilijk bereikbaar voor (in)formele zorgverleners. Het ontbreekt hen niet alleen aan kennis over hiv, maar ook aan informatie over hoe de Nederlandse gezondheidszorg functioneert en wat er van patiënten wordt verwacht. Eenmaal in Nederland leven ze vaak in armoede, hebben ze ernstige gezondheidsproblemen en worstelen ze met bestaansonzekerheid in een nieuw land, met een andere taal en cultuur. Veelal is het taboe op hiv groot, waarbij het idee dat hiv een straf is van God of Allah een centrale rol speelt. De combinatie van al deze factoren leidt tot een laag zelfbeeld, sociaal isolement en een gebrek aan motivatie om goed te zorgen voor hun eigen welzijn en dat van hun kinderen. Onze aanpak is intersectioneel, richt zich op al deze leefgebieden: de gehele mens en haar/zijn omgeving.

Rolmodel in veilige omgeving

P*E*E*R*S is de afkorting van Participatie, Empowerment, Eigenwaarde, Reproductieve & Seksuele gezondheid. Deze afkorting maakt kort en krachtig duidelijk wat onze methodiek inhoudt. De betekenis van het Engelse woord peer is 'gelijke'. Het verschil tussen een 'peer' en een 'buddy' is dat de peer zich in dezelfde situatie bevindt als degene die zij of hij ondersteunt. Peers en matches hebben allebei hiv en zijn allebei migranten met vergelijkbare achtergronden. Daardoor begrijpen peers en matches elkaar met een half woord. Vandaar de benamingen Positive Sisters en Positive Brothers.

Resultaten

In 2023 hebben wij alle geplande activiteiten van het P*E*E*R*S programma uitgevoerd. Hieronder volgen de resultaten in cijfers en lichten we resultaten toe, onder andere met verhalen en quotes.

PEERS Behaalde resultaten	Resultaat 2023	Plan 2023	Resultaat 2022
Gecertificeerde Positive Sisters en Brothers	83	80	78
Training en maatschappelijke participatie			
* Bijscholingen gecertificeerde Pos Sisters/Brothers	2 x: 42 pers.	2 x	2 x: 48 pers.
Training nieuwe Positive Brothers			
* deelnemers	11	10	
* gecertificeerd	8	6	
Matches, totaal aantal	448	400	432
Aantal matches via de ziekenhuizen	208	160	192
* waarvan matches overgekomen uit vorig jaar	156		139
* waarvan nieuw gesloten matches	52		53
Aantal matches op eigen initiatief Pos. Sisters/Brothers	ca. 240	ca. 240	ca. 240
Community			
* Communitydagen landelijk Sisters/Brothers	6 x: 211 pers + 11kind	5 x	6 x: 176p
* Empowermentweekenden Sisters /Brothers	2 x: 65 pers + 9 kind	1 x: 30p	1 x: 24p
* Kleine groepjes zelfregie	11 x: 59 pers	6 x	11 x: 53p
* Workshops door x vrijwilligers en x professionals	33 x: 18 vrijw/25 prof	18 x	
Individuele en digitale begeleiding Brothers			
* aantal mannen professioneel begeleiding	56	40	33
* mannen begeleid via App-groep	82	50	50
* mannen in zelfregie App-groepen	6 x: 76 personen	5 x: 40p	5 x: 41p

Matches

Positive Sisters en Positive Brothers zijn zorgvuldig geselecteerd, uitvoerig getraind en worden professioneel begeleid door de medewerkers van ShivA. De kern van de methodiek is dat de peer herkenning en erkenning biedt, een rolmodel is en een veilige omgeving creëert waarin taboes en isolement worden doorbroken, zodat nieuwe hoop en perspectief ontstaan. Het is onze ervaring dat met deze aanpak deelnemers zichzelf accepteren en in hun kracht komen te staan. De quotes hieronder illustreren dit. Ten behoeve van de privacy zijn de namen gefingeerd.

Eerste ontmoeting tussen Thrisha en Positive Sister Lilly: *I only cried and cried, with my hands in front of my face. She said: "look at me". I look. I don't believe what I see: such a strong, warm and healthy woman. I think: if she can live this long, then I can as well. It was immediately that moment, that everything changed for me. I called her the next day. We made a second appointment. When she saw me she said: "You look so different!"*

Het sluiten en begeleiden van matches vormt de basis voor het P*E*E*R*S programma en vraagt het grootste deel van de werkkraft van de professionals. De aanvraag komt over het algemeen binnen via de hiv-verpleegkundige. ShivA zoekt vervolgens de meest passende peer uit de groep van 83 gecertificeerde Positive Sisters en Brothers. De eerste afspraak is standaard bij de hiv-verpleegkundige in het ziekenhuis. Zo ook bij Angèle en haar Positive Sister Pascale.

Toen ik Pascale voor het eerst zag, kon ik niet geloven dat zij ook hiv-positief was. Ik dacht dat zij een maatschappelijk werkster was. Ik geloofde dat mijn leven afgelopen was. Maar toen tot me doordrong dat Pascale hiv had en tegelijkertijd ook heel gelukkig getrouwd was, voelde ik een enorme opluchting. In de trein terug naar huis voelde ik me zo gelukkig, dat ik steeds op wilde springen van vreugde! Ik realiseerde me dat ik nog een hele toekomst had.

Een match duurt één tot drie jaar, soms langer, met wekelijkse telefoongesprekken en een maandelijkse ontmoeting. Bij de vrouwen duurt het vaak lang voordat zij een Positive Sister durven ontmoeten en daarna nog jaren, voordat zij naar de eerste *I Love My Life*-dag durven komen. Bij de mannen verloopt dit proces vaak veel sneller.

Igbo: *"When I hear I have it, I think: I will kill myself, this is no life."* De hiv-verpleegkundige vertelt over de Positive Brothers en Igbo zegt meteen ja. Hij ontmoet Dawid die uit een buurland komt en blind is. *"This man is also from Africa, blind and positive, but he has a good life, a wife, children, work. And he helps me! Hmmm??? I will not kill myself then."* Meteen de volgende week gaat hij met David mee naar een Brothersday. David haalt hem helemaal thuis op, want Igbo is nog nooit met de trein geweest. *"I saw different faces of different colours, talking about how they see their own life with hiv. Normally, living with hiv, you are outcast; always afraid people will know your condition. Now there is happiness for my future that I can live well like the others"*.

Zowel binnen de organisatie als binnen het programma besteden we structureel aandacht aan kennisdeling en aan de ontwikkeling en betrokkenheid van de doelgroep, zodat zij 'eigenaar' zijn van het programma en het programma aansluit bij hun specifieke behoeften.

Community bijeenkomsten

Community bijeenkomsten zijn een integraal onderdeel van de methodiek van ShivA. Zij hebben een belangrijke toegevoegde waarde op de peer support: mensen vallen niet terug in isolement als de match afgesloten wordt, de Positive Sister of Brother krijgt weer ruimte voor nieuwe matches, deelnemers

doorbreken het taboe om in een groep open te zijn over hun hiv. Naast het delen van kennis en ervaring wordt een sociaal netwerk opgebouwd. Essentieel voor mensen uit culturen waarin gemeenschappen centraal staan. Het is onze ervaring dat mensen de regie weer *terugpakken* om problemen op te lossen, zich aan de behandeling te houden en hun participatie in de samenleving te vergroten. Want wie als vluchteling in Nederland arriveert, is een doorzetter; het zijn de extreme omstandigheden, die haar/hem in een kwetsbare, achtergestelde positie hebben geplaatst.

Power of Love

Power of Love is een infotainment evenement rond Wereld Aids Dag, gedragen door de Hiv Vereniging en communicatiebureau Volle Maan. ShivA neemt elk jaar deel met een groep migrantenvrouwen en -mannen. Dit jaar was Power of Love zeer bijzonder om meerdere redenen:

Er waren liefst 70 ShivA deelnemers en deelnemers. Een verdubbeling vergeleken bij vorige jaren. Aan één onderdeel van het programma leverden migranten uit het ShivA-programma een significante bijdrage. Een ander onderdeel werd geheel vormgegeven door migranten van ShivA, in afstemming met Stichting Mara: een ronde-tafel gesprek over de rijkdom van hiv en twee culturen.

Toen Karin Bloemen tijdens haar optreden onverwacht de vrouwen in de zaal uitnodigde om bij haar op het podium te komen, was te zien welke

houding een dergelijke representatie in het programma teweegbrengt: *wij horen er helemaal bij!* Voorheen zouden slechts enkele bij ShivA betrokken vrouwen dit hebben gedurfd. Nu stormden zij allemaal het podium op. Een zichtbaar teken van de ontwikkelde eigenwaarde en kracht.

Een Positive Sister apte achteraf: *“Ben zeker heel trots. En dankbaar voor de vrouw die ik nu geworden ben. Bedankt voor de steun, zonder jou en ShivA was ik niet zo ver gekomen”.*

Een autochtone bezoeker die al jaren komt verwoordde het algemene gevoel: *“Dit keer was de Power of Love een echte afspiegeling van de hiv-community in Nederland! Met zoveel vrouwen en zoveel migranten.”*

Positive Sisters

De twee geplande ‘I love my Life’ communitydagen hebben doorgang gevonden in 2023 plus een extra vrouwenweekend. Meer dan 130 vrouwen en 20 kinderen hebben deelgenomen. De zeer gevarieerde groep bestond uit vrouwen afkomstig uit 37 landen met een diagnose van 2 maanden tot 29 jaar. Tegen de achtergrond van verschillende maatschappelijke ontwikkelingen signaleerden wij bij de vrouwen behoefte aan verbreding van de thema's tijdens de workshops.

Daarom hebben we naast de hiv-gerelateerde thema's zoals 'injectables & vaccinaties' ook thema's als 'managen energiekosten' en 'verkiezingen' in het programma opgenomen. Voor al deze thema's geldt dat Positive Sisters zelf kenbaar maakten meer te willen weten over deze thema's. Ze voorzagen duidelijk in een behoefte. Zo hoorden we van zes deelnemers aan de workshop over het managen van energiekosten dat zij thuis aanpassingen uitvoerden om hun woning beter te isoleren en hun kinderen aan te spreken op te lange – want te dure – douchebeurten. Ook de workshop over verkiezingen was belangrijk voor een aantal vrouwen. Zo had één van hen ons gebeld met de vraag hoe stemmen precies in zijn werk gaat. Tijdens de workshop bleek dat meerdere vrouwen hier vragen over hadden – en vervolgens voor de eerste keer van hun kiesrecht gebruik maakten.

Workshop omgaan met vrouwelijke genitale verminking

Steeds meer migrantenvrouwen met hiv – dus uit de doelgroep zelf – organiseren en leiden workshops, zelfstandig of soms samen met professionals van ShivA of hiv-verpleegkundigen. Zeer indrukwekkend dit jaar

was dat we na een gedegen voorbereiding vier keer een workshop hielden over vrouwelijke genitale verminking (VGV, vrouwenbesnijdenis). Op de eerste communitydag gegeven door een migranten-professional van Shiva samen met een gespecialiseerde professional van de GGD. En op de tweede communitydag door dezelfde professional van Shiva samen met een vrouw die deelneemster was aan de workshop op de eerste communitydag.

Het taboe op dit onderwerp is groot, maar aangezien inmiddels een substantiële groep vrouwen al jaren betrokken is bij Shiva, voelde de groep zich veilig genoeg om dit onderwerp centraal te stellen. In de komende jaren willen we hier mee verder. Tijdens de I Love My Life community dagen in 2024 zal dit thema opnieuw aan de orde komen. Zowel voor de vrouwen die al geweest zijn en behoefte hebben aan verdieping van dit thema, als voor de vrouwen die in 2023 wel wilden, maar nog niet durfden. Zij zagen hoe ontspannen de andere vrouwen uit de workshop kwamen, en durven en willen daar in 2024 ook aan deelnemen.

Reactie van een hiv-verpleegkundige op één van de I love my Life-dagen

"Wat heb ik vol bewondering naar jullie gekeken en geluisterd zaterdag. En wat een prachtige mix van sterke vrouwen, uit 20 landen en van alle leeftijden. Wat kunnen jullie enorm trots zijn dat al deze vrouwen zich veilig en vrij bij jullie voelen. Jullie werk is de belichaming van "empowerment"! Wij hebben samen voor de 36 vrouwen een prachtige, informatieve en opbouwende dag gehouden – en voor twee van mijn eigen patiëntes was het een levens-veranderende ervaring. Mariam had ik al zo vaak uitgenodigd, steeds zei ze nee. Nu ze eindelijk over de dam was zei ze tegen mij: 'Had ik geweten hoe deze dagen zijn, dan was ik al jaren eerder gekomen! Iedereen was zo warm alsof ze me al jaren kenden.'

Anna (begin 20) kwam heel timide binnen, aan de hand van haar Positive Sister. Ze wist niet wat haar overkwam toen ze bij de "chain of hope" (visualisatie van het aantal jaren dat je weet dat je hiv hebt) zag dat zij met haar tien maanden diagnose helemaal onderaan stond, terwijl er mooie, gezonde vrouwen waren die langer met hiv leven dan het aantal jaren dat zij überhaupt geboren is. En het aanwezige, negatieve baby'tje was het levende bewijs dat ik gelijk heb.... In de workshop voor nieuwe vrouwen klapperden haar oren over alle positieve dingen die ze nu begint te geloven. Zo mooi!"

Vrouwenweekend: Migrantenvrouwen organiseren zelf een community activiteit

Begin 2023 gaven de vrouwen heel duidelijk aan dat zij prioriteit geven aan een jaarlijks weekend. We hebben daarom een extra inspanning gedaan, zodat we de financiën hiervoor beschikbaar konden stellen. Naast workshops over gezondheid, yoga en dergelijke is een belangrijke toegevoegde waarde van het weekend de intensiteit van de gesprekken door de lange duur met twee overnachtingen. Van grote betekenis is ook het gevoel van vakantie en daarmee het gevoel het waard te zijn om dit weekend te krijgen. Daarnaast is het essentieel voor de kinderen die nu op school óók kunnen vertellen over hun vakantie. Het weekend is geheel georganiseerd en uitgevoerd door een team van migrantenvrouwen met hiv.

Nneka vertelt achteraf: *“Ik ben best ziek, ik heb niet veel energie. En ik wilde zo graag naar de workshop 'Self-Love'. Maar het kon niet, ik lag boven in mijn kamer. Weet je wat er toen gebeurde? De andere vrouwen hebben me in appjes hun verhaaltjes opgestuurd. Eentje trok het kaartje 'vergeving' en schreef me: 'Je kunt pas van jezelf houden wanneer je in staat bent jezelf te vergeven'. En ze trokken een kaartje voor mij en brachten het langs. Ik heb het thuis op mijn spiegel in de badkamer gehangen, want ik zit niet lekker in mijn vel en dit helpt me om me sterk te voelen. Mijn kaartje was 'Balans'. Mooi, hè? Dit waren echt de mooiste drie dagen van mijn leven, ooit!”*

Positive Brothers

Voor de Positive Brothers hebben we eveneens twee Brothersdays en een weekend georganiseerd. Vele jaren hadden de vrouwendagen rond de 35 deelneemsters en de mannendagen 13 tot 15. Inmiddels zijn de Positive Brothers tot een volwaardig programma gegroeid dat grote aantallen deelnemers trekt: Brothersdays hebben boven de 30 deelnemers. Het record was 37.

Het thema van de community dag in het voorjaar betrof ‘seksualiteit en zelfzorg’. Na een peiling onder de Brothers is voor dit thema gekozen. Daarbij ging het onder meer om seksualiteit en het gebruik van middelen: hoe zorg je ervoor dat je geen gezondheidsrisico's loopt voor jezelf en voor anderen? De community dag van december stond in het teken van de vraag 'Waar ben je dit jaar in gegroeid? Waar ga je volgend jaar naartoe?' Daarnaast hebben de mannen zelf zes community activiteiten met elkaar georganiseerd, zoals een wandeling, bioscoopbezoek en een BBQ.

Het thema van het mannenweekend was ‘Leven in Nederland’. De bedoeling van het weekend is dat nieuwe mannen en mannen die al langer betrokken zijn met elkaar in contact komen en daarnaast dat duidelijk wordt welke nieuwe mannen geschikt zijn voor de training tot Positive Brother.

Kweku: “We krijgen bij elk afscheid een symbool. Dit keer was dit een lunchbox: super Nederlands en het bespaart geld als je geen broodjes onderweg koopt. Ik ben heel blij met die symbolen. Ze staan allemaal in mijn kamer. Ik kijk er elke dag naar. Het is de zuurstof voor mijn leven. Het geeft mij het hele jaar door energie. Tot de volgende training. Daar kijk ik elke keer naar uit.”

Er waren workshops specifiek voor de nieuwe mannen naast workshops voor de ervaren mannen, zodat ook de laatstgenoemde groep nieuwe informatie opdoet en gemotiveerd blijft om met hun match te komen. Dit is belangrijk voor de duurzaamheid van de community voor migrantenmannen met hiv. De thematiek bij de Positive Sisters was al verbreed en dankzij flinke inspanningen hebben we dit stadium ook bij de Brothers bereikt. Naast hiv-gerelateerde thema's kwamen bij de Brothers dus ook onderwerpen als budgetteren, energiearmoede, studie en werk aan de orde.

Banjoko komt al sinds het begin in 2016 bij het Brothers-programma. Hij is al lang doorgesloegen tot peer. “Praten over hiv hoeft niet meer zo nodig voor mijzelf. Dus ik was bij de workshop voor seniors. Amadou, de workshopleider, traint ook politieagenten en andere professionals. Best indrukwekkend. Hij heeft uitgelegd wat een sleutelfiguur is, namelijk iemand die zichtbaar, bereikbaar en toegankelijk is voor de doelgroep in de maatschappij. En die garant staat voor betrouwbaarheid in de communicatie met de achterban. Toen hij zei dat wij als Positive Brothers óók sleutelfiguren zijn, was ik zo verrast. Ik had me nooit gerealiseerd dat mijn vrijwilligerswerk zo belangrijk is voor de maatschappij. Maar het klopt: wij dragen bij aan voorlichten, mobiliseren en empoweren van mensen die nieuw naar Nederland komen met gezondheidsproblemen.”

Bij de mannen zien we dat inmiddels hoofdzakelijk mensen uit de doelgroep de workshops organiseren en leiden. Dit laat enerzijds zien hoe de mannen zichzelf in hun kracht hebben weten te zetten; anderzijds dat zij steeds meer het ‘eigenaarschap’ hebben en workshops aansluiten bij hun behoeftes.

Digitale empowerment

Onder begeleiding van een Shiva professional heeft het Brothers-programma een Whatsapp-groep, die in 2023 gegroeid is van 50 tot ruim 80 migrantenmannen. De groep deelt relevante informatie, van medische info tot tips over energie besparen. Ook is er veel onderlinge uitwisseling: de mannen bemoedigen en inspireren elkaar. Velen ervaren een persoonlijke groei, merken dat ze meer vertrouwen krijgen en nemen het initiatief om andere Whatsapp-groepen op te zetten. Inmiddels zijn er zes aanvullende regionale Whatsapp-groepen, die zijn opgezet en worden geleid door getrainde Positive Brothers zelf en inmiddels 67 deelnemers hebben. We hebben gezien dat dankzij dit programma veel mannen hun medische behandeling serieus hebben opgepakt.

Bijeenkomsten in zelfregie-groepjes

Naast de landelijke dagen, stimuleren en faciliteren wij de peers en hun matches om elkaar ook op andere momenten te ontmoeten. Vaak hebben zij geen contact met hun eigen familie en fungeert Shiva als familie. Soms zijn de andere deelnemers van het Shiva-programma zelfs de enige mensen die zij spreken. De zelfregie-groepjes zijn daarom van onschatbare waarde. Deze zelfregie groepjes organiseren zelfstandig bijeenkomsten met ondersteuning van Shiva. In 2023 waren er 11 bijeenkomsten met zo'n 60 deelnemers.

Trainingen en maatschappelijke participatie

Training Positive Brothers

In 2023 zijn 8 nieuwe mannen getraind tot gecertificeerd peer, tijdens drie trainingdagen en een afsluitend trainingsweekend. Deze ronde zijn we erin geslaagd om merendeels mannen uit Franstalige, Afrikaanse landen te werven voor de Positive Brothers training. Dit is een zeer moeilijk bereikbare groep, met doorgaans ernstige problematiek. Veel Franstalige Afrikanen worden doorverwezen vanuit de ziekenhuizen. Extra getrainde vrijwilligers zijn daarom nodig. Ook in dit kader is het belangrijk dat we de pool met hiv-positieve migrantenprofessionals verder uitbreiden (zie hieronder).

Bijzonder dit jaar was verder dat drie migrantenprofessionals zelfstandig hebben gewerkt met Shiva's Instructie-manual om peers te trainen. Deze manual hebben wij in 2022 ontwikkeld. Op basis van de evaluatie van het gebruik van de Instructie-manual zullen we in 2024 de definitieve versie maken.

Hiv-verpleegkundige: *“Ik zie een enorme verandering in de afgelopen vijf jaar. Toen ik Tesfay met jullie in contact bracht, ging hij alleen omdat hij hoopte via Shiva aan een vrouw te komen. Hij was instabiel, heeft nogal geëxperimenteerd met sex, drugs en rock-n-roll. Maar nu heeft hij al geruime tijd zijn leven omgegooid, zijn vriendenkring opgeschoond. Hij woont buiten de grote stad en werkt in een Nederlandstalige omgeving. Daar heeft Shiva absoluut een rol in gespeeld. Toen jullie hem uitnodigden om zelf Positive Brother te worden schreef hij mij: ‘Bij Shiva geloven ze in mij! En weet je, ik heb er ontdekt dat ik zelf degene ben die mij kan helpen. Nu ben ik gelukkig, alleen die vrouw heb ik nog niet 😊.’ Hij heeft dus een enorme ontwikkeling doorgemaakt en is misschien juist daardoor ook een goede gesprekspartner.”*

Bijscholingen

Aan de bijscholing van de mannen namen 18 Positive Brothers deel. Daarbij stond de evaluatie centraal van de MatchGuide, die de Positive Brothers in 2022 zelf ontwikkeld hebben om meer houvast te hebben bij het begeleiden van de nieuwe mannen. De evaluatie wees uit dat de MatchGuide inderdaad intensief wordt gebruikt door de peers en als zeer positief wordt ervaren bij het bieden van structuur, verdieping en als handvat voor gevoelige onderwerpen, zoals trauma, verborgen armoede en hoe iemand hiv heeft opgelopen. De evaluatie illustreert hoe de gids voorziet in een behoefte:

Alexandre: *“Ik vind onze MatchGuide een briljant idee! Die helpt me om te kijken welke onderwerpen voor deze specifieke match van belang kunnen zijn. Niet om alles ‘af te vinken’, maar juist om te kijken: wat zou er in het leven van deze man kunnen spelen? Hoe kan ik dat ter sprake brengen?”*

Hassan: *“Eén van de centrale topics is cultuur-traditie-geloof. De sub-thema’s daaruit bespreken, helpt mij beter te begrijpen wat voor iemand mijn match is, wat hij van zijn ouders heeft meegekregen, of er ooit wel eens gepraat is over seks of relaties. Als een gesprek niet goed loopt, kun je het beste maar terug gaan naar dat topic: hoeveel openheid is hij gewend? Hoe kun je met respect voor zijn achtergrond het gesprek openen?”*

Zoals gebruikelijk is, zijn tijdens de Bijscholing van de Positive Sisters ingewikkelde matches besproken waar iedereen van leert. De doelen van de matches zijn:

1. “Ik zal leven!!” - Ik ga niet dood, ik kan heel oud worden met hiv.
2. “Ik neem mijn medicijnen.” - Medicijnen zijn een bondgenoot voor mijn leven, niet een probleem.
3. “Ik ga door met mijn leven, hiv is geen ramp.” - Ik durf een relatie, een opleiding, een zwangerschap aan te gaan; ik schaam me niet mijn partner over mijn hiv te vertellen; ik durf naar de Shiva-dagen te komen en andere vrouwen met hiv te ontmoeten.

In het verleden hebben Positive Sisters aangegeven dat ze dat derde doel het moeilijkst vinden tijdens hun match. Daarom hebben we hieraan apart aandacht aan besteed. Tijdens de bijscholing gaven de Sisters elkaar tips uit hun praktijk en analyseerden zij samen wat blokkades bij de vrouwen kunnen zijn. Dit is als zinvol en behulpzaam ervaren. Dankzij deze verdieping konden drie Positive Sisters hun matches bemoedigen om mee te komen naar een communitydag, die dit eerder nooit durfden. Na de bijscholing hebben we gezamenlijk het Suikerfeest gevierd, dat georganiseerd werd door de islamitische Positive Sisters.

Werven en opleiden van Senior Positive Brothers

Doel van 2023 was het werven en opleiden van een of twee Senior Positive Brothers om op den duur onze pool met hiv-positieve migrantenprofessionals verder uit te breiden. De Seniors coachen andere Positive Brothers bij hun matches, met intensieve supervisie van een Shiva-professional. Bij de Positive Sisters heeft Shiva daar goede ervaring mee: uit het opleiden van drie Senior Positive Sisters zijn uiteindelijk twee professionals gegroeid die bij Shiva in dienst zijn en zelf bij de groep hiv-positieve migranten horen. In 2023 heeft Shiva twee vrijwilligers geselecteerd om te worden getraind tot Senior Positive Brothers. Tijdens en dankzij het Shiva leer-werktraject, heeft één van de mannen einde van het jaar een betaalde baan (elders) gekregen. De andere Positive Brother volgt nu een vooropleiding met STAP budget en zal zich in 2024 naar verwachting via een stageplek bij Shiva verder ontwikkelen richting professional. Een programma moet jaren lang goed draaien eer er deelnemers uit naar voren komen die de benodigde potentie en kwaliteiten hebben en bereid zijn deze weg in te slaan.

Pilot LBT-migrantenvrouwen

In 2023 hebben we samenwerking verkend met een nieuwe partij om een specifiek aanbod te ontwikkelen voor LBT-migrantenvrouwen (lesbische, biseksuele en transgender) met hiv/aids, vanaf 2024. Eind van het jaar was de samenwerking en financiering rond en kan dit nieuwe 3-jarige project in 2024 van start gaan. We beogen daarmee een veilige ruimte te creëren voor en met elkaar, waardoor les(bi)sche vrouwen met hiv/aids hun stem en bondgenoten vinden. De financiering komt vanuit het ministerie van OCW via een alliantie met Movisie.

Kennis-, competentie en kwaliteitsontwikkeling binnen de organisatie

In 2023 hebben een Shiva professional en twee vrijwilligsters zich geschoold in Storytelling. In 2024 gaan we ons oriënteren op Storytelling als tool voor expressie, het delen van het verhaal binnen de eigen groep met als doel acceptatie van hiv en empowerment; daarnaast willen we dit gebruiken voor het vormgeven van voorlichting. Het Shiva team van professionals volgde structurele intervisie. Evaluatie wees uit dat dit als zeer positief wordt ervaren (leren van elkaar/zelfreflectie en borgen kwaliteit).

Vangnet: Samen verdieping zoeken

Het Vangnet programma bestaat uit Retraites en Individuele Begeleiding. In 2023 hebben wij er daarnaast aan gewerkt om armoedebestrijding vanaf 2024 een vaste plaats in dit programma te geven.

Individuele begeleiding

INDIVIDUELE BEGELEIDING Behaalde resultaten	Resultaat 2023	Plan 2023	Resultaat 2022
Totaal aantal gesprekken:	868	830	832
Waarvan nieuwe contacten:	42	38	45
Aantal mensen dat na meer dan twee jaar bij Shiva terugkeert voor ondersteuning:	37	20	61 (extreem ivm Corona)

In de groepsactiviteiten begeleiden de professionals van Shiva deelnemers om zichzelf en elkáár te versterken en vooruit te helpen. Maar voor sommigen zijn de groepsactiviteiten (nog) niet geschikt. Voor hen is er de individuele begeleiding.

Vlak voor een retraite meldt een hiv-verpleegkundige een patiënt aan: *“Willem doet werk onder zware omstandigheden op een plek waar praten over leven met hiv, gevoelens of levensvragen absoluut niet kunnen. Ook in zijn zwaar religieuze familie is dit onmogelijk, waardoor hij het gevoel heeft gek te worden en daarom rust zoekt in zijn hoofd. Ik denk voor hem aan de kloosterdagen van Shiva.”* Dat blijkt echter nog een brug te ver. Geestelijk raadvrouw Everdien sluit aan bij wat Willem aan kan: eerst alleen telefonisch contact, na verloop van tijd ook een ontmoeting. Later een periode met radiostilte van zijn kant, terwijl Everdien hem geregeld berichten blijft sturen. Inmiddels lukt het weer om te chatten. Willem stuurt af en toe berichten over zijn leven of muziek die hem raakt. *“Ik weet door het contact met jou dat ik niet alleen ben, dat ik gekend ben. Ook in dat deel van mijn leven dat ik met niemand anders delen kan. Voor nu is dat voor mij genoeg – het is véél.”*

In de vorm van gesprekken met onze geestelijk verzorgers en counselors biedt Shiva individuele begeleiding aan de meest kwetsbaren die met niemand kunnen of durven praten over de existentiële angsten die hen vanwege hun hiv/aids beheersen. Dat zijn:

- mensen uit gesloten gemeenschappen (dorpen, binnenschippers, fundamentalistische kerken en moskeeën);
- mensen met een psychische of verstandelijke beperking;
- familieleden en nabestaanden van mensen met hiv/aids;
- geïsoleerde vrouwen;
- mensen uit de eerste generatie met aids die nu oud en vaak ziek zijn.

Met professionele begeleiding vinden deelnemers aan individuele begeleiding (weer) toegang tot hun eigen krachtbronnen en zijn daarmee in staat te werken aan aanvaarding van de realiteit, gevoel van eigenwaarde en een positievere levenshouding.

Carel: *“Ik heb het al die jaren die ik met aids leef gered. In de begintijd was er natuurlijk nog een hechte community. Dat heeft geholpen toen zoveel vrienden dood gingen aan aids. Maar ik ben overgebleven, ik leef er nu al 36 jaar mee. Maar ik had mijn werk, en mijn moeder heeft me ook altijd gesteund. Afgelopen jaar ben ik met pensioen gegaan en nu is ook nog mijn moeder gestorven. Nu is het net alsof ik in een vrije val raak, al die oude rouw komt ineens weer naar boven. Ik weet niet waar ik het moet zoeken. Goed dat jij die tijd ook al mee hebt gemaakt, anderen begrijpen niet hoe het toen was.”*

Retraites: “Duurzame energie in je eigen leven”

RETRAITES Behaalde resultaten	Resultaat 2023	Plan 2023	Resultaat 2022
Aantal Retraites	2x4 dgn	2x4 dgn	2x4 dgn
Aantal geïnteresseerden met wie begeleidings-gesprekken gevoerd zijn:	38	36	36
Waarvan nieuwe contacten:	18		
Aantal deelnemers aan retraites:	16	16	18
Waarvan nieuwe contacten:	10		
Opvolgingsgesprekken na de retraite	33	30	

Tijdens de retraites van Shiva in een klooster komen deelnemers met verschillende achtergronden met elkaar in contact, een ervaring die maatschappelijke scheidslijnen overstijgt. Deelnemers aan de retraites vinden (weer) toegang tot hun eigen krachtbronnen en ontwikkelen persoonlijke antwoorden op hun levensvragen, waarbij de deelnemers elkaar inspireren en op weg helpen.

Hubert, 50 jaar: *“Deze kans om in contact te komen met anderen die leven met hiv en met mijzelf heeft me enorm geholpen. Ik heb stappen gezet in het accepteren van mijzelf. De open armen van de organisatoren en van de zusters hebben me op die weg gezet.”*

Het thema van de retraite van 2023 was: “Duurzame energie in je eigen leven”. Dat is een thema met een knipoog en een uitnodiging om te kijken naar de balans in je leven. Long time survivors met hiv, krijgen op jongere leeftijd met ouderdomsklachten te maken. Jonge mensen met hiv moeten leren leven met de bijwerkingen van de pillen en soms de stress van niet open durven zijn. Met speelse werkvormen hebben we de bronnen van energie in ieders leven verkend. En onderzocht waar de ‘energielekken’ zitten en of je daar

iets aan kunt doen. De deelnemers hebben het als heel zinvol ervaren en gaven aan juist van deze retraite nieuwe energie te krijgen.

Rogier, 41 jaar

Vooraf: *“Ik baal ervan dat ik zo ontzettend moe ben. Terwijl ik houd van actief zijn, zorgen voor anderen, er is zo veel wat ik leuk vind.”*

Achteraf: *“Bij de retraite begon mij een patroon te dagen, ik ontdekte dat ik aan mijzelf voorbij leef. Maar dat heeft vele oorzaken.”*

Everdien: *“Na de retraite houden we contact en na een serie gesprekken is Rogier bereid hulp te zoeken en is helder welke hulp dat kan zijn. Inmiddels is er goede hulp en zijn de contacten met Shiva met langere tussenpozen.”*

Rogier: *“De gesprekken met Everdien helpen mij om voor mijzelf op te komen, ook in mijn contacten met de psycholoog.”*

Armoedebestrijding

Armoedebestrijding als vast onderdeel van het werk van Shiva

De aanpak van armoede maakt onderdeel uit van de intersectionele werkwijze van Shiva. Er is sprake van intersectionele problematiek als verschillende vormen van maatschappelijk onrecht en maatschappelijke ongelijkheid die mensen ervaren met elkaar samenhangen. Daarbij kunnen bij onze doelgroepen meerdere factoren een rol spelen, waaronder etniciteit, gender, klasse en het hebben van hiv. En dit alles in een verhardende samenleving. Onze aanpak heeft oog voor alle genoemde factoren, zoals onzekerheid over verblijfsrecht, toekomst en perspectief in combinatie met de diagnose hiv/aids. Maar ook laag zelfbeeld, sociaal isolement en gebrek aan motivatie om goed te zorgen voor het eigen welzijn en dat van de kinderen. En steeds vaker: armoede. Dus voor de gehele mens en haar/zijn omgeving. Dat blijkt uit het hieronder staande verhaal van Angelique.

Angelique, gevlucht vanwege haar seksuele voorkeur, wordt al drie jaar begeleid door haar Positive Sister: allereerst tijdens haar asielaanvraag om te leren hoe te leven met hiv. Vervolgens na de afwijzing van de aanvraag, in de periode dat ze dakloos is. Haar Positive Sister biedt haar dan houvast, steunt haar bij haar zoektocht naar onderdak en inkomen. Een Shiva professional trekt hard aan het starten van een nieuwe procedure en zorgt voor geld zodat zij op een veilige plek naar de wc kan gaan. Dan staat onverwacht haar zoon van twaalf jaar ‘op de stoep’. Hij is naar Nederland gesmokkeld. Hij werd structureel mishandeld door de familie, vanwege zijn lesbische moeder. Hij weegt nog maar achtentwintig kilo, heeft alleen de kleren waarmee hij naar Nederland kwam, geen winterjas, te kleine schoenen. Met het noodgeld van Kansfonds (zie onder) krijgt hij passende schoenen, warme kleding - en een knuffel. Hij is ernstig getraumatiseerd, kan geen aanraking verdragen. Een tweede Positive Sister met een soortgelijke situatie, deelt haar ervaringen met Angelique. De band tussen moeder en zoon groeit langzaam. Uiteindelijk krijgen zij de vluchtelingenstatus en wachten nu op een woning vanuit een ander AZC. Nu helpt Shiva met de reiskosten zodat zij allebei hun traumatherapie kunnen voorzetten bij de vertrouwde en gespecialiseerde hulpverleners.

Armoedebestrijding had in 2023 op twee manieren een plek in het werk van ShivaA:

1. Dankzij een extra bijdrage van het Kansfonds konden deelnemers aan onze activiteiten die worstelden met extreme armoede geholpen worden met een financiële bijdrage voor eerste levensbehoeften (in verband met inflatie) en de energierekening.
2. Tijdens de communitydagen hebben wij workshops gegeven over hoe onze deelnemers energie en daarmee energiekosten konden besparen.

Armoedebestrijding door LifeLine

Op verzoek van het Aidsfonds en de Nationale Hiv Alliantie heeft ShivaA, gezien onze deskundigheid en goede naam op dit terrein, in 2023 gewerkt aan het opnieuw vormgeven van de IFO regeling (Individuele Financiële Ondersteuning). Dat is een regeling voor financiële ondersteuning van mensen met hiv in armoede, die dakloos en/of ongedocumenteerd, zodat zij in hun basislevensbehoeften kunnen voorzien. ShivaA heeft de procedure sterk vereenvoudigd, alle bureaucratie eruit gehaald en de werkwijze gebaseerd op vertrouwen in het oordeelsvermogen van de hiv-verpleegkundigen in de ziekenhuizen. Zo kunnen mensen binnen enkele dagen geld ontvangen, terwijl dit in het verleden meerdere maanden duurde.

Alle hiv-behandelcentra in Nederland kunnen vanaf januari 2024 via ShivaA deze noodhulp aanvragen voor hun patiënten. Financiering wordt vanuit het Aidsfonds beschikbaar gesteld. Met het LifeLine project wordt armoedebestrijding versterkt en structureel onderdeel van het aanbod van ShivaA. Bovendien vergroot het onze efficiëntie en effectiviteit, aangezien economische en mentale ondersteuning elkaar over en weer versterken.

Organisatie

Vrijwillig(st)ers:

In 2023 is het aantal de vrijwillig(st)ers actief bij ShivaA gegroeid van 113 naar 121.

Het team

Het team van ShivaA bestaat uit zeer bevlogen medewerk(st)ers die zich met hart en ziel inzetten voor de kwaliteit van leven van mensen met hiv/aids. Alle aanstellingen zijn in deeltijd, samen 4,6 fte. Eind 2023 bestond het team uit (van links naar rechts):

1. Liako Oude Lansink-Lekhooa – counselor Positive Sisters
2. Everdien Hagen - geestelijk raadvrouw Vangnet en Positive Sisters
3. Anicetas Tangi - counselor Positive Brothers en Positive Sisters
4. Inga Mielitz: oprichter ShivaA - geestelijk verzorgster en directeur van Stichting ShivaA
5. Edmund Owusu: geestelijk verzorger - projecteider Positive Brothers
6. Miriam Elderhorst – senior beleidsmedewerkster
7. Regina Davelaar – geestelijk verzorgster en management (tot 30-09-23)

Ondersteunend:

8. Annemarieke Blom – financiën
9. Petra van Straaten - organisator evenementen

Het bestuur

Eind 2023 bestond het bestuur uit:

- **Voorzitter Hannie Treffers** heeft ruim 40 jaar werkervaring binnen de Zorgsector. De laatste tien jaar was zij directeur bij Vilans, waar zij 2018 met pensioen is gegaan. Nog steeds is zij actief in diverse toezichthoudende functies. Als voorzitter van ShivA zet Hannie Treffers zich vooral in voor de toekomstbestendigheid van ShivA.
- **Vice Voorzitter Anne Maljers** is directeur-bestuurder van Samenwerkingsverband De Eem waar zij werkt aan passend onderwijs voor elk kind. Het bevorderen van kansengelijkheid en mee kunnen doen in gemeenschappen in Nederland en daarbuiten is haar belangrijkste drijfveer. Dat deed zij onder meer in de filantropie, ontwikkelingsamenwerking en internationale samenwerking in het onderwijs.
- **Penningmeester Loïc Aballéa** is werkzaam als (business)controller bij Amerpodia, voorheen onder andere bij Aidsfonds - STOP AIDS NOW! - Soa Aids Nederland.
- **Secretaris Patricia Heijdenrijk** is directeur van Pharos, het expertisecentrum gezondheidsverschillen. Zij is opgeleid als antropoloog en werkte daarna zo'n vijftien jaar als organisatieadviseur in de zorg. Vanuit Pharos zet zij zich in voor het vergroten van de toegankelijkheid en kwaliteit van preventie, zorg en ondersteuning voor mensen die laaggeletterd zijn of een vluchtelingen- of migratieachtergrond hebben.
- **Lid Lode Wigersma** was huisarts in Amsterdam van 1979 tot 1997 in een praktijk met veel homoseksuele mannen en dus ook veel hiv/aids patiënten. Hij is vele jaren actief geweest in de aidsbestrijding. Onder meer door de oprichting van de 'homogroep gezondheidszorg Amsterdam' in 1980, de SAD (voor hiv- en soa-voorlichting) en de SOA weekendpolikliniek voor homo's in de jaren 80. Tevens was hij bijzonder hoogleraar extramurale Aids-zorg vanwege het Aidsfonds. Vanaf 2000 werkte hij bij de KNMG, onder andere als algemeen directeur. Sinds zijn pensionering is hij toezichthouder in de zorg en voorzitter van het Roze Stadsdorp Amsterdam.

Samenvatting Jaarrekening 2023**Balans per 31 december 2023**

bedragen in €

		31-dec-23	31-dec-22
Activa			
Vorderingen			
Te ontvangen subsidies en giften	114.500		88.000
Vooruit betaald/nog te ontvangen	<u>18.160</u>		<u>16.275</u>
		132.660	104.275
Liquide Middelen			
ING Bank	58.099		88.503
Triodos Bank	73.935		73.935
ASN bank	99.725		1.485
Kas	<u>996</u>		<u>680</u>
		<u>232.755</u>	<u>164.603</u>
Totaal Activa		365.415	268.878

Passiva	31-dec-23	31-dec-22
Reserves		
Continuïteitsreserve	186.663	110.781
Bestemmingsreserves:		
Deskundigheidsbevordering	<u>18.956</u>	<u>25.793</u>
	205.619	136.574
Schulden		
Kortlopende schulden		
Vooruit ontvangen	114.800	75.000
Loonheffing	16.298	15.503
Reservering vakantiegeld	11.988	12.231
Reservering accountantskosten	4.329	4.329
Nog te betalen netto salaris	<u>0</u>	<u>95</u>
	147.415	107.158
Overige schulden		
Schulden kortlopend (nog te ontv facturen)	7.391	2.493
Te betalen bedragen	<u>4.990</u>	<u>22.653</u>
	<u>12.381</u>	<u>25.146</u>
Totaal Passiva	365.415	268.878

Staat van baten en lasten over 2023

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Baten			
Opbrengsten	579.576	454.017	427.561
Lasten			
Activiteitenkosten			
P*E*E*R*S voor Migranten met hiv/aids	380.699	374.017	380.329
Vangnet en Retraite	79.992	80.000	72.280
Kansfonds noodgelden	29.859	0	0
Lifeline	19.982	0	
Totaal kosten	<u>510.532</u>	<u>454.017</u>	<u>452.609</u>
Resultaat	69.045	0	-25.048
Resultaat verdeling			
Continuïteitsreserve	75.882		-25.048
Bestemmingsreserves:			
Deskundigheidsbevordering	<u>-6.837</u>		<u>0</u>
	69.045		-25.048